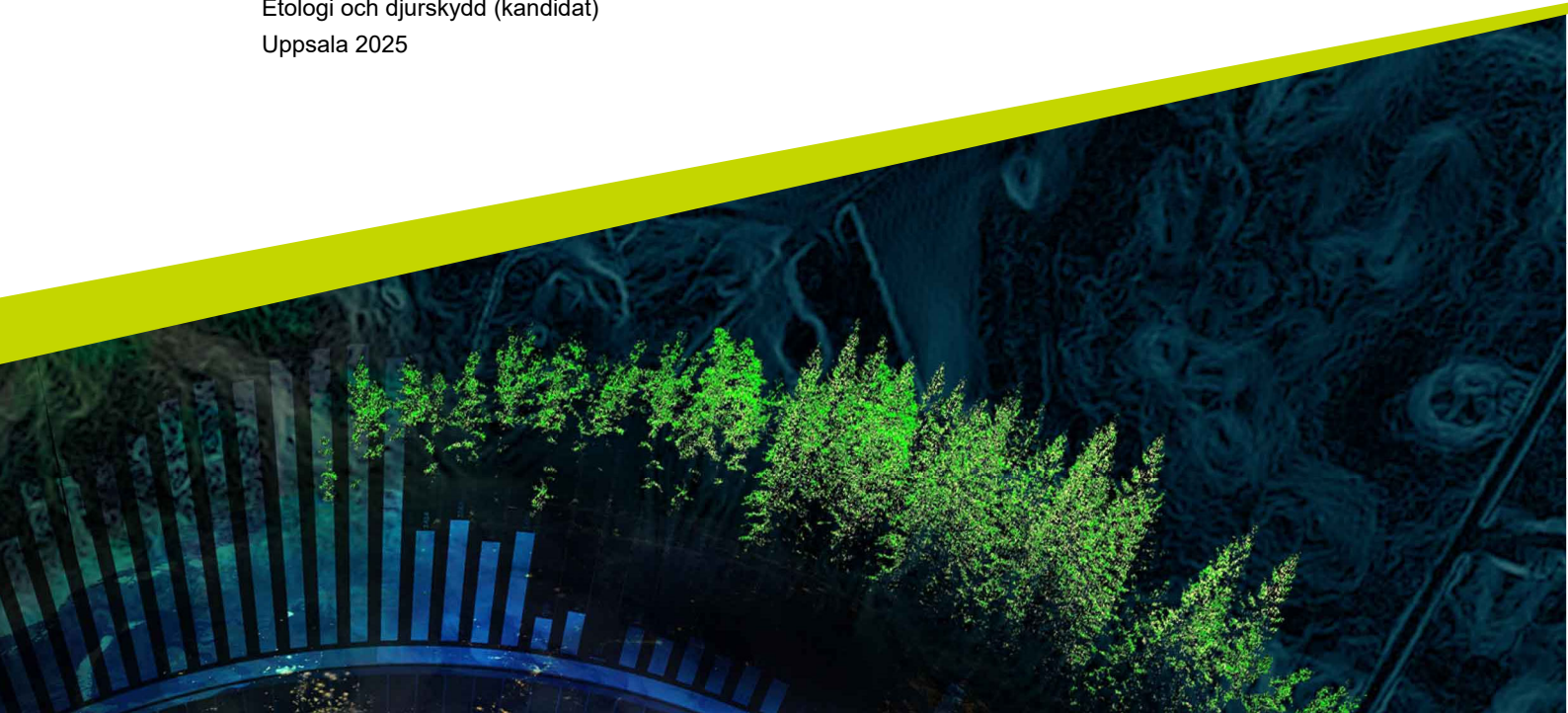

Effekten av utförd hundsport och träningsmängd på hundars vardagsbeteenden

Caroline Lindstedt

Självständigt arbete • 15 hp
Sveriges lantbruksuniversitet, SLU
Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Etologi och djurskydd (kandidat)
Uppsala 2025

Effekten av träningsmängd och utförd hundsport på hundars vardagsbeteenden.

The effect of training level and type of dog sport on dog behaviour.

Caroline Lindstedt

Handledare:	Therese Rehn, SLU, institution för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Examinator:	Lisa Lundin, SLU, Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Omfattning:	15 hp
Nivå och fördjupning:	Grundnivå, G2E
Kurstitel:	Självständigt arbete i biologi, G2E
Kurskod:	EX0867
Program/utbildning:	Etologi och djurskydd (kandidat)
Kursansvarig inst.:	Institutionen för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd
Utgivningsort:	Uppsala
Utgivningsår:	2025
Nyckelord:	hundsport, hundträning, träningsmängd, beteendeförändring, C-BARQ

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakultet för veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institution för tillämpad husdjursvetenskap och välfärd

Abstract

Exercise, both physical and mental is probably linked to the development of behaviour problems in dogs. A few correlations have been found between level of exercise and the occurrence of specific behaviour problems though this is not broadly studied. The effect of participation in different dog sports has not been studied to a large extent and therefore the purpose of this study was to evaluate if there were any connections between the everyday behaviour of the dog and the amount of training dogs received and/or type of activity. Owners of dogs that practiced agility, obedience or working dog trials were included in the study aswell as dogs primarily kept for companionship. Another goal was to investigate how and if the performance and everyday behaviour of dogs had changed during the last 10 to 20 years, according to dog owners who had long experience of specific types of dogs. For this study a questionnaire was created. The results did not show any correlations between the amount of training dogs receive every week and the everyday behaviour nor any clear links between type of dog sport and behaviour. Results showed that agility dogs ($T=-2,75$, $P=0,03$; $N=59$) and dogs that were mainly kept as companions ($T=2,69$, $P=0,04$; $N=64$) were more fearful than dogs participating in working dog trials according to owner reports. Moreover, dogs kept as companions were less excited and agitated than dogs in working dog trials ($T=-2,70$, $P=0,04$; $N=70$). Most dog owners did not experience behavioural changes in training over the last 10-20 years, and they believed that the breeding strategies today were successful as it resulted in dogs that performed well in training and were functional in everyday life. According to dog owners in all dog sport groups dogs were perceived to be more willing to train with dog owners today, were more explosive and stressed according to agility participants, had better focus according to obedience participants and better at switching between work and rest according to working dog trials participants. In everyday life most believed that no change have occurred.

Innehåll

Abstract	3
1. Introduktion	8
1.1 Beteendeproblem hos hund.....	8
1.2 Effekten av träning på hundars beteende	8
1.3 Avel och egenskaper hos arbetande hundar.....	10
2. Syfte och frågeställningar	12
3. Material och Metod.....	13
3.1 Enkätens utformning och distribution.....	13
3.2 Bearbetning av data.....	14
4. Resultat.....	15
4. 1 Insamlade enkätsvar.....	15
4. 2 Hundsport, Träningstid och Vardagsbeteenden	16
4. 3 Vardagsbeteende och typ av hundsport.....	17
4. 4 Hundägars upplevelser av hundens beteende vid mer och mindre träning.....	18
4. 5 Hundägars upplevda beteendeförändring hos dagens hundpopulation i träning och vardag samt avel	19
5. Diskussion	21
5. 1 Träningsmängd, Hundsport och Vardagsbeteenden	21
5. 2 Beteendeförändring hos dagens hundpopulation i träning och vardag samt avel	24
5.3 Etiska aspekter, samhället och hållbarhet	25
6. Slutsats	27
Referenser	28
Populärvetenskaplig sammanfattning	35
Tack.....	36
Bilaga 1. Enkäten	37

Tabellförteckning

Tabell 1. Tabellen visar medelvärden (medelvärde+standardfel av medelvärde) för vardagsbeteendena för varje grupp. För vardagsbeteendena tendens till att bli uppjagad, aggressivitet och rädsla och ängslighet anges värdena på en skala 1 till 5 där 1 är ingen reaktion och 5 är extrem reaktion. För beteendena oro vid ensamhet, tillgivenhet och träningsbarhet anges värdena på en skala 1 till 5 där 1 är aldrig, 2 sällan, 3 ibland, 4 ofta och 5 alltid..... 1
6

Figurförteckning

- Figur 1: Översikt av alla insamlade enkätsvar (N=441), där respondenter kan ha varit aktiva inom fler än en hundsport. X-axeln visar typ av hundsport eller hund för sällskap och Y-axeln visar antal respondenter som fyllt i vardera alternativ av hundsport eller sällskap. respondenterna kunde fylla i flera alternativ, därav är antalet svar (647) mer än antal respondenter (441)..... 15
- Figur 2: Fördelningen mellan hundsport och hundar för sällskap. X-axeln visar typ av hundsport och Y-axeln visar antal respondenter. N = 285..... 16
- Figur 3: Figuren visar antalet respondenter som fyllt i att de tränar 0-4, 4-10 eller 10-18+ timmar i veckan med sin hund. X-axeln visar antalet timmar och Y-axeln visar antalet respondenter som fyllt i vardera alternativ. N=348..... 17
- Figur 4: Hur stor andel inom varje hundsport som tränar lite (0-4h/v), mellan (4-10 h/v) eller mycket (10-18+h/v) totalt varje vecka. X-axeln representerar varje hundsport och staplar för lite, mellan eller mycket träning i veckan. Y-axeln anger procent. N=102 för bruks, N=53 för lydnad och N=68 för agility..... 18

Förkortningar

Förkortning	Betydelse
SBK	Svenska Brukshundklubben
C-BARQ	Canine Behavioural Assessment and Research Questionnaire
Fig.	Figur
Tab.	Tabell

1. Introduktion

1.1 Beteendeproblem hos hund

I dagens hundpopulation är det många hundar som lever med beteendeproblem. Tidigare forskning indikerar att 29-99% av hundar uppvisar minst ett beteendeproblem (Rugbjerg *et al.*, 2003; Dinwoodie *et al.*, 2019; Lord *et al.*, 2020; Didehban *et al.*, 2020; Beaver, 2024). Vanligt förekommande problem är aggressivitet mot hundar och/eller människor, rädsla/ängslighet, hyperaktivitet, destruktiva beteenden eller separationsrelaterade problem (Rugbjerg *et al.*, 2003; Dinwoodie *et al.*, 2019; Lord *et al.*, 2020; Didehban *et al.*, 2020; Beaver, 2024). Beteendeproblem kan bland annat påverka hundens välmående negativt, försämra relationen mellan hund och ägare samt öka risken för omplacering och avlivning av hunden (Dolan *et al.*, 2015; Siracusa *et al.*, 2017; Buller & Ballantyne, 2020). Dessutom kan det leda till flertalet konsekvenser för hundägarens mående samt vara en risk för omgivningen (Buller & Ballantyne, 2020; Sarenbo & Svensson, 2021; Barcelos *et al.*, 2024).

Orsaker till att beteendeproblem utvecklas är många då beteende påverkas av genetik, tidigare erfarenheter och miljö (Gottesman & Hanson, 2005). Studier har bland annat sett att bristande kunskap eller erfarenhet hos hundägaren, otillräcklig socialisering under valpperioden, samt orimliga eller missriktade förväntningar från ägaren har kopplingar till förekomsten av beteendeproblem (Kobelt *et al.*, 2003; Howell *et al.*, 2015; Philpotts *et al.*, 2024; Stephens-Lewis & Schenke, 2025). Ytterligare anledningar kan vara mängden träning och/eller aktivering (Tiira & Lohi, 2015; Hakanen *et al.*, 2020).

1.2 Effekten av träning på hundars beteende

Studier på människor visar att träning har en stressreducerande effekt och kan bland annat motverka depression och ångestrelaterade symtom (Conn, 2010; Wipfli *et al.*, 2011; Ramos-Sanchez *et al.*, 2021). Förutom effekten av träning på människor har råttor som tränats på löpband resulterat i en minskad förekomst av ångestliknande beteende (Salim *et al.*, 2010). Regelbundet deltagande i någon form av aktivitet eller träning skulle därför kunna ha samma effekt även på hundar.

Tidigare forskning visar varierande resultat över hur träning och aktivitet påverkar hundens beteende. Hundar som i större utsträckning deltar i träning/aktiviteter med sin ägare har via en enkätstudie uppgetts ha ett samband med minskad förekomst av rädsla för andra hundar till skillnad från hundar som inte deltar i träning/aktiviteter lika mycket (Puurunen *et al.*, 2020). Forskarna diskuterar att träning och aktivitet kan ha stressreducerande effekter i många olika situationer (Puurunen *et al.*, 2020). Det finns en hypotes hos människor att fysisk träning kan hjälpa en individ att hantera situationer som utlöser ångest och stress.

Det finns studier som både stödjer och inte stödjer denna hypotes (Zschucke *et al.*, 2015; Ensari *et al.*, 2020; Arvidson *et al.*, 2020; Klaperski *et al.*, 2021; Popovic *et al.*, 2022). Träning kan ses som en kortvarig stressreaktion vilket vanligtvis inte blir skadligt för individen utan snarare ger positiva effekter som ökat immunförsvar och fysisk/psykisk prestanda (Dhabhar *et al.*, 2018). När stress däremot blir långvarig kan det resultera i utvecklandet av sjukdomar, utmattning eller död hos både människor och hundar (Dhabhar *et al.*, 2018; Dolan *et al.*, 2022). Förutom kopplingen mellan träning och stress frisätts serotonin under träning för både människor och djur, vilket visat sig ha en positiv påverkan på depression och ångest samt individens allmänna mående (Salmon, 2001; Salim *et al.*, 2010; Wipfli *et al.*, 2011).

Hundar som i mindre utsträckning deltar i träning och aktiviteter har uppvisat en högre frekvens av rädsla för fyrverkerier, åska, höjder och golv än hundar som är mer aktiva (Hakanen *et al.*, 2020). Däremot kom samma studie fram till att hundar som hade mer daglig aktivitet (3 h/dag vs 1-3 h/dag) var mer rädda för åska (Hakanen *et al.*, 2020). Hundar som får mer daglig träning har också uppvisat en lägre förekomst av ljudkänslighet och separationsångest än hundar som inte får daglig träning (Tiira & Lohi, 2015).

Effekten av olika typer av hundsporter på hundens beteenden är ett område som inte forskats på mycket. Zilocchi *et al.* (2016) fann att hundar som tränades i agility uppgavs ha en lägre benägenhet att uppvisa aggressiva beteenden mot andra hundar, i jämförelse med hundar som inte deltar i någon hundsport (Zilocchi *et al.*, 2016). Författarna menar att hundar som får fysisk aktivitet eller framför allt deltar i en hundsport behöver hantera känslor som frustration och stress i träning och tävlingssituationer och att de därför är bättre på att hanteras med sådana känslor och beteenden, vilket i sig kan ge upphov till en lägre förekomst av beteendeproblem kopplat till stress och frustration (Zilocchi *et al.*, 2016). Hundar som deltar i lydnadsträning eller annan typ av aktivitet har i flera beteendestudier uppvisat en lägre förekomst av oönskade beteenden (Clark & Boyer, 1993; Serpell, 1996; Kobelt *et al.*, 2003; Bennett & Rohlf, 2007) jämfört med Voith *et al.* (1992) som inte påvisade något samband mellan hundar som deltar i lydnadsträning och förekomsten av beteendeproblem.

Det finns även studier som tar upp hundägarens egna upplevelser av effekten av träning och aktivering. Hundägare har bland annat uppgett att när hunden får gå ut och gå mer minskar förekomsten av beteendeproblem som skällande i hemmet och destruktiva beteenden i trädgården (Cutt *et al.*, 2008). Hundägare har också angivit att när de tränar med sin hund upplevs hunden vara lydigare, snällare samt mindre aggressiv mot människor och andra hundar (Bennet & Rohlf, 2007; Tami *et al.*, 2008). Tami *et al.* (2008) fann även att hundar uppvisade vänligare beteenden mot främlingar, mindre aggressivitet mot besökare och mindre rädsla mot plötsliga ljud då dem lekte minst tre gånger per dag.

Förutom de få studier om effekten av träning på hundens beteende och hundägarens egna upplevelse finns det studier som genomförts på hundar som lever på hundhem eller tjänstehundar som bor i stall. Polishundar som fått

spendera tid i ett inhägnat område på 350 kvadratmeter under 15 minuter dagligen i fyra dagar har uppvisat fler avslappnande beteenden och färre stereotypa beteenden än de hundar som endast fick tillgång till en leksak under samma period i deras hemmiljö (11,5 kvadratmeter) (Nogueira *et al.*, 2021). Forskarna diskuterar att det inhägnade området gav hundarna möjligheten att utföra fler beteenden som de har hög motivation för (gräva, lukta med mera). I en annan studie påvisades däremot ingen effekt av 15 minuters extra daglig träning (springa eller leka) under en 2 veckorsperiod på hundhemshundar förutom en ökad aktivitet direkt efter aktivitet (Protopopova *et al.*, 2018). Däremot har hundar i hundhemsmiljö som fått födoberikning resulterat i tystare hundar och hundar som ligger och sitter mer (Herron *et al.*, 2014). I ytterligare en studie såg man att hundhemshundar som fick 25 minuters extra träning varje dag under en period om 10 dagar hade lägre kortisolnivåer (Menor-Campos *et al.*, 2011). Detta diskuterar forskarna kan innebära att tid spenderad med människor samt träning gör hundarna mindre stressade (Menor-Campos *et al.*, 2011). Lefebvre *et al.* (2007) kom också fram till att färre abnormala beteenden kopplade till nedsatt välfärd uppvisades hos militärhundar som fick följa med deras förare hem och träna någon hundsport utanför arbetstid till skillnad från de som inte fick det. Forskarna menar att det kan vara den spenderade tiden med föraren som gav upphov till resultatet (Lefebvre *et al.*, 2007).

För mycket och för lite stimulans hos barn har båda visat sig resultera i nedsatt fokus (Staats *et al.*, 2024). Det finns indikationer kring att hundar som får otillräcklig stimulering har kopplats till en ökad risk att utveckla olika beteendeproblem, men forskningen om effekten av överstimulering hos hund är utforskat. Däremot baserat på ovanstående skulle det kunna ha liknande effekt på hundar som hos barn.

1.3 Avel och egenskaper hos arbetande hundar

Dagens hundar används inom flera olika områden och ett sätt att kategorisera dem på är arbetande hundar och icke arbetande hundar. Arbetande hundar kan beskrivas som raser som från början avlats för ett specifikt arbete med människan, exempelvis vallning, vakt eller jakt (Sampson *et al.*, 2006; Young & Bannasch, 2006). Dessa hundar kan skilja sig i egenskaper beroende på vad hunden är avsedd för och vad som eftertraktas i det området (Svartberg, 2006). Arbetande raser har visat sig vara mer träningsbara, har större intresse för lek och uppvisar mindre rädsla men mer aggression (Svartberg, 2006; Eken Asp *et al.*, 2015). Hundar avlade för arbete har också uppvisat högre energinivåer och blir lättare upphetsade (Eken Asp *et al.*, 2015). Svartberg (2006) kom fram till liknande resultat där hundar som i större utsträckning deltar i hundutställningar kopplades till hundar med mindre lekfullhet, mindre aggression, mindre nyfikenhet/mer rädsla och var inte lika sociala som hundar som framför allt användes för arbete. I en annan studie kom Svartberg (2002) fram till att lekfullhet, socialitet och nyfikenhet/orädsla var kopplat till framgång i det område den arbetande hunden används i, medan individer som var mer skygga kopplades till individer som inte lyckades lika bra (Svartberg, 2002).

Polishundar som används i tjänst har påvisats ha snabbare reaktioner än de hundar som tagits ur tjänst (Brady *et al.*, 2018). Hundar med snabb reaktionsförmåga har tidigare kopplats till individer som är lättare att träna, har ett ökat fokus och reagerar snabbare på yttre stimuli (Wright *et al.*, 2011). Brady *et al.* (2018) såg även att aktiva polishundar fick lägre poäng på negativa känslor via en frågeenkät som bland annat undersökte rädslor samt att det inte skilje sig mycket mellan de hundar som tagits ur tjänst och sällskapshundar.

Utifrån ovanstående finns det flera egenskaper som är eftertraktade hos den arbetande hunden för att kunna prestera. Det finns idag allmänna uppfattningar om att avelsarbetet, med fokus på arbetslust och prestation, har lett till att många hundar snabbare går upp i stress och därmed har en högre risk att utveckla olika former av beteendeproblem. Forskningen är däremot begränsad eller saknas helt när det kommer till huruvida dagens hundpopulation möjligtvis förändrats i beteende, kopplat till hundar som tränas i någon hundsport. Många hundägare tränar tillsammans med sin hund och det är därför av vikt att veta hur våra hundar påverkas av det.

2. Syfte och frågeställningar

Syftet med detta studentarbete var därför att undersöka om det finns något samband mellan 1) graden av aktivering, 2) typ av hundsport (bruks, lydnad och agility) och hundens vardagsbeteende, samt 3) om hur hundägare inom bruks, lydnad och agility upplever någon beteendeförändring hos sin hund vid mer och mindre träning och 4) om aktiva hundägare inom bruks, lydnad och agility upplever att hundpopulationen har förändrats i beteende under den senaste tiden (10-20 år).

Arbetet har till avsikt att besvara följande frågeställningar:

- Finns det några skillnader mellan olika typer av hundsport och med avseende på uppvisande av olika vardagsbeteenden?
- Finns det några samband mellan mängd träning och uppvisande av olika vardagsbeteenden?
- Upplever ägare att deras hunds beteende förändras kortsiktigt beroende på hur mycket träning de utför inom sin hundsport?
- Hur upplever hundägare (med lång erfarenhet av ras/hundsport) att hundarna har förändrats beteendemässigt under den senaste tiden (10-20 år tillbaka)?

3. Material och Metod

Examensarbetet utfördes som en enkätstudie och riktade sig till hundägare med hundar rent för sällskap eller som tränar bruks, lydnad eller agility. För att få svara på enkäten krävdes det att deltagaren och hunden varit aktiva inom och tränat i agility, bruks eller lydnad i minst 1 år eller att deltagaren har en hund endast för sällskap (ingen träning förutom promenader och lek), att enkäten besvarades utifrån en nuvarande hund och att deltagaren har en hund som var minst 2 år. För vissa frågor krävdes det även att deltagaren varit aktiv inom en och samma hundsport med samma ras under minst 10 års tid.

Kravet på att hunden skulle vara 2 år för att få delta i enkäten berodde på att man generellt kan anta att hunden är färdigutvecklad beteendemässigt eftersom de större utvecklingsfaserna har inträffat. Mellan att hunden är 12 veckor till 2 år, den så kallade unghundsfasen, genomgår hunden flera utvecklingsfaser, bland annat könsmognad. Det varierar mellan raser när könsmognaden inträffar, exempelvis sker den tidigare hos små hundar än hos stora hundar. Unghundsfasen är en period där hunden utvecklas som mest både fysiskt och psykiskt. På grund av detta ansågs 2 års ålder vara en lämplig åldersgräns för vad denna studie skulle undersöka.

Ytterligare krav för deltagande var att de aktiva hundägarna (de hundägare som tränar i bruks, lydnad eller agility) skulle ha deltagit i agility, lydnad eller bruks tillsammans med sin hund i minst 1 år. Detta berodde på att träningen hunden utför möjligtvis ska hinna ha en inverkan på hundens beteende, om den har det. Har hunden tränats i exempelvis agility i 1 månad kan det vara svårt att se en förändring om en sådan har skett.

3.1 Enkätens utformning och distribution

För att skapa enkäten användes programmet Netigate. Enkäten inleddes med en informationssida om hantering av personuppgifter där deltagaren behövde ge sitt samtycke för att få fortsätta med enkäten. Personuppgifter som sparades var deltagarens namn och information om deltagarens hund samt utförd hundsport/hundsporter.

Enkäten var sedan uppbyggd av fem olika delar (Bilaga 1). Första delen bestod av frågor om deltagaren och deltagarens hund, exempelvis hur många hundar deltagaren haft och ras på hunden. Därefter kom frågor som handlade om vilken hundsport av bruks, agility och lydnad deltagaren utförde (ägare till hundar som främst hölls som sällskap exkluderades från delarna som berörde hundsporter).

Baserat på vilken hundsport som fylldes i, omdirigerades deltagaren till frågor för just den hundsporten. Sedan kom det frågor om deltagaren tränar någon annan hundsport eller deltar i andra aktiviteter med sin hund samt hur mycket hundägaren totalt tränar med sin hund i veckan (primära hundsporten och annat). Sällskapshundsägarna exkluderades även från dessa frågor eftersom det inte var aktuellt för dem. Slutligen bestod enkäten av frågor om hundens vardagsbeteenden.

En förkortad variant av Canine Behavioural Assessment and Research Questionnaire (C-BARQ; Duffy *et al.*, 2014) användes för att kartlägga hundens beteende i olika vanligt förekommande situationer. Den förkortade versionen består av totalt 42 frågor, och dessa bidrar till sju olika delskalor som handlar hundens tendens till att bli uppjagad, aggressivitet, rädsla, orolighet vid ensamhet, tillgivenhet till ägaren och träningsbarhet och lydighet.

Information och en länk till enkäten publicerades 22 April 2025 i flera olika Facebookgrupper för att få en stor utbredning och nå många deltagare (studentens egna Facebookprofil, Agility Sverige och Lydnad Sverige). Svenska Brukshundklubben (SBK) publicerade enkäten i deras nyhetsbrev för medlemmar i SBK via mejl. Enkäten var öppen i en vecka.

3.2 Bearbetning av data

Rådata exporterades från Netigate till Microsoft Office Excel där bearbetning utfördes. Däremot användes data från Netigate för frågorna om hundägare upplever någon beteendeförändring hos deras hund vid mer och mindre träning samt om hundägare upplever att dagens hundar förändrats beteendemässigt eftersom dessa frågor inte var sportspecifika. Vissa mindre relevanta frågor exkluderades i detta steg på grund av tidsbrist. I Excel sorterades rådatan gruppvis baserat på hundsport för de aktiva hundägarna ("bruks", "lydnad", "agility"), samt en grupp för hundar som främst hölls för sällskap (hänvisas till som "sällskap" vidare genom rapporten) för att underlätta arbetet i verktyget Minitab. Statistiska analyser genomfördes i Minitab, där Spearmans rangkorrelationstest (icke-normalfördelad data på relativt litet urval) och ANOVA-test (jämförelser mellan tre eller fler oberoende grupper, följt av Tukey-test för parvisa jämförelser) genomfördes för att undersöka möjliga samband och skillnader mellan olika variabler i syfte att besvara frågeställningarna. Gränsen för signifikans sattes till $P < 0,05$. Diagram och tabeller sammanställdes sedan för att presentera resultatet från enkäten.

4. Resultat

4. 1 Insamlade enkätsvar

564 respondenter besvarade enkäten med 441 slutförda svar. Svarsfrekvensen varierade mellan frågorna inom alla grupper, vilket kan ha berott på missuppfattningar i enkätens utformning som orsakade att respondenter hoppade över eller missade frågor. I följande text kommer därför antalet respondentsvar för varje fråga att presenteras.

Flera respondenter angav att de var aktiva inom fler än en aktivitet (Fig. 1).

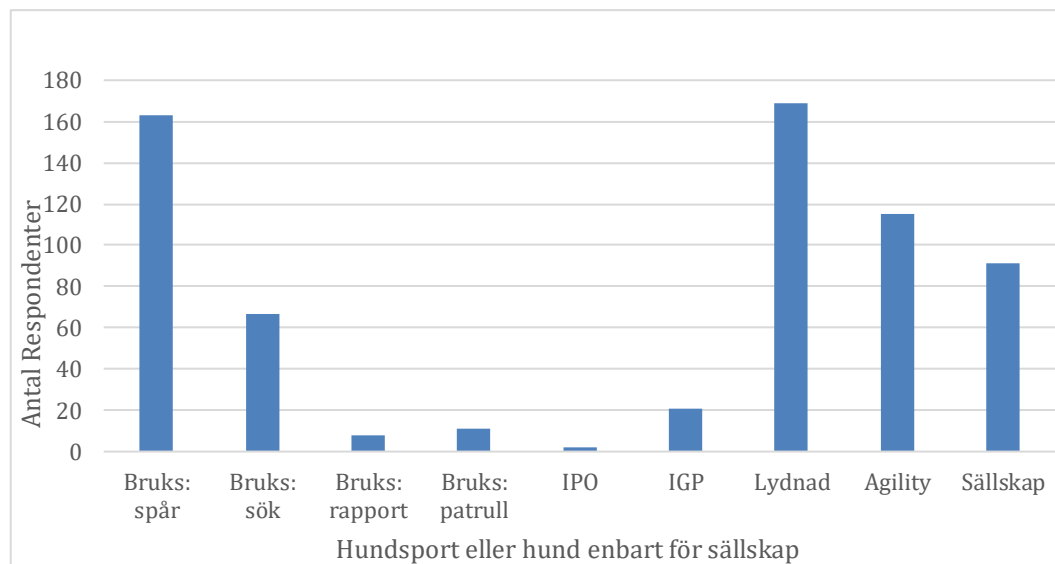

Fig. 1. Fördelning mellan hundsporterna (N=441). Respondenterna kunde fylla i fler än en hundsport, därav är antalet ifyllda svar (647) mer än antal respondenter (441).

För att besvara frågeställningarna användes endast de svar där respondenten fyllt i en hundsport eller "endast sällskap" och fördelningen blev följande: 45 respondenter angav "bruks spår", 21 "bruks sök", 1 "bruks patrull", 0 "bruks rapport", 1 "bruks IPO", 9 "IGP", 53 "lydnad", 71 "agility" och 84 "sällskap". Alla bruksgrenar och IGP slogs ihop till en grupp, "Bruks", eftersom flera av bruksgrenarna inkluderade få respondenter (Fig. 2).

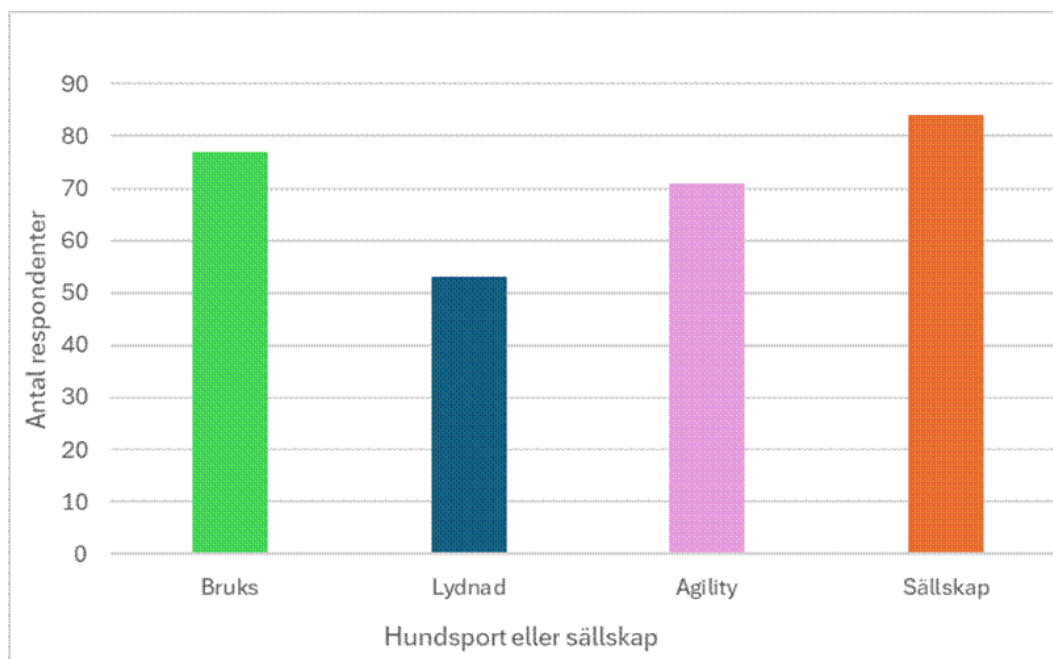

Fig. 2. Fördelningen mellan hundsport och hundar för sällskap. $N = 285$.

4. 2 Hundsport, Träningstid och Vardagsbeteenden

Av alla som deltog i enkätundersökningen svarade 348 respondenter på frågan om hur mycket man tränar med sin hund totalt i veckan. Här inkluderades även de som fyllde i *fler än en* hundsport. Denna tid innebar den/de primära hundsporten/-erna som fylldes i (bruks, lydnad eller agility) i början av enkäten, samt andra aktiviteter och träning (hänvisas här efter till "total träningstid"). Fig. 3).

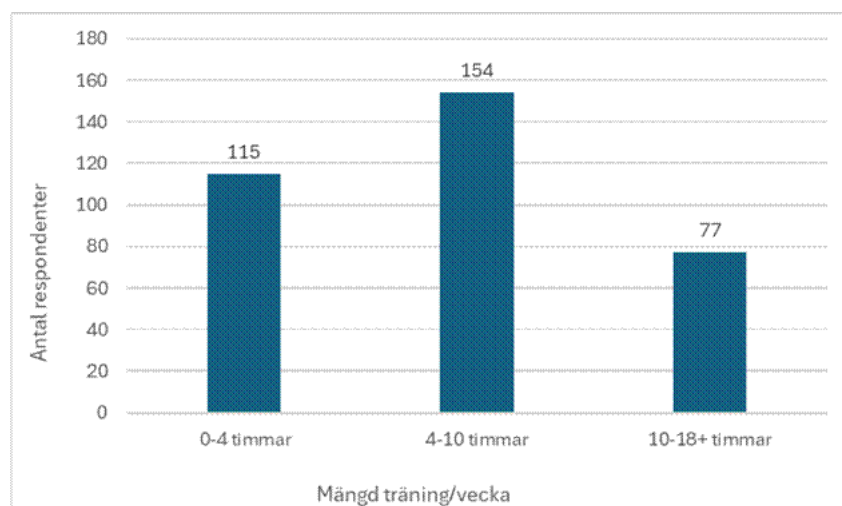

Fig. 3. Figuren visar antalet respondenter som fyllt i att de tränar 0-4, 4-10 eller 10-18+ timmar i veckan med sin hund. $N=348$.

Fördelningen av total träningstid per hundsport baserat på de respondenter som fyllt i *en* hundsport (N=223) visar följande (Fig. 4). Inom bruks var respondenterna relativt jämnt fördelade över de olika kategorierna av total träningstid, medan runt 50% av de som höll på med lydnad och agility beskrev att de lade ner totalt 4-10h per vecka på träning (Fig. 4). Det var vanligare att man lade ner mycket träningstid (mer än 10h per vecka) inom bruks än inom lydnad och agility. Det var betydligt fler inom bruks (29,4%, N=102) som tränade 10 timmar eller mer i veckan än i lydnad (13,2%, N=53) och agility (11,7%, N=68) (Fig. 4).

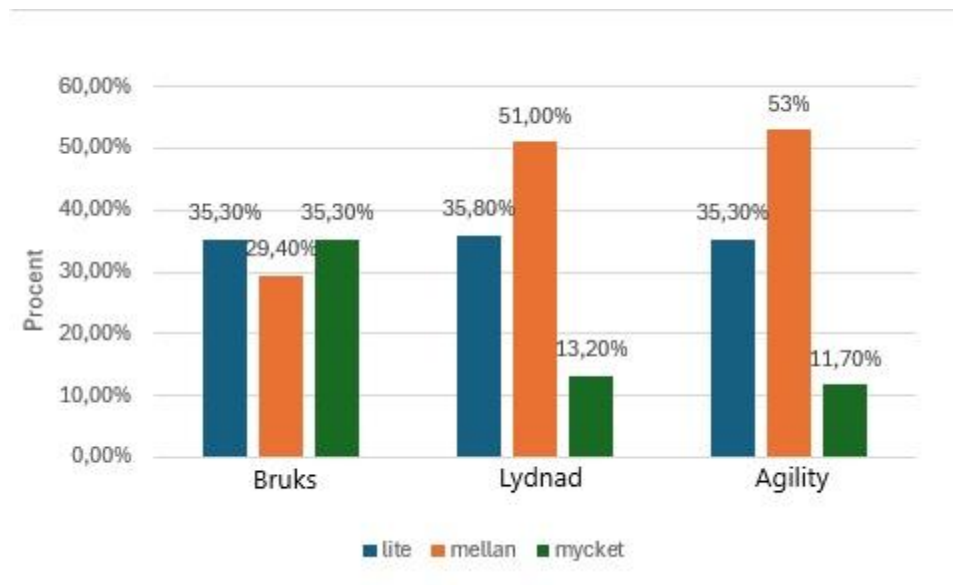

Fig. 4. Hur stor andel inom varje hundsport som tränar lite (0-4h/v), mellan (4-10 h/v) eller mycket (10-18+h/v) totalt varje vecka. N=102 för bruks, N=53 för lydnad och N=68 för agility.

Ett Spearman's rangkorrelationstest utfördes för att studera eventuella samband mellan totaltiden som hundägare fyllt i och skattningarna för vardagsbeteendena från C-BARQ. Inga korrelationer kunde påvisas mellan variablerna.

4. 3 Vardagsbeteende och typ av hundsport

På frågorna om hundens vardagsbeteenden svarade inte alla respondenter på alla delar (Tab. 1). Ett ANOVA- test med efterföljande Tukey parvisa-test genomfördes mellan svaren från C-BARQ frågorna och varje hundsport samt sällskap för att se om det fanns skillnader mellan resultaten från de olika grupperna. Hundägare som var aktiva inom bruks beskrev att deras hundar hade högre "tendens att bli uppjagad/upphetsad" jämfört med gruppen sällskap ($T=-2,70$, $P=0,04$; $N=70$). Hundar som var aktiva inom bruks beskrevs som mindre rädda än hundar som användes inom agility ($T=-2,75$, $P=0,03$; $N=59$) och de som hölls för sällskap ($T=2,69$, $P=0,04$; $N=64$) (Tabell 1). Skillnader kunde även ses mellan gruppen bruks och lydnad för beteendet "oro vid ensamhet" ($T=-2,70$, $P=0,107$; $N=61$) där hundarna i gruppen lydnad beskrevs vara mer oroliga

Tabell 1. Tabellen visar medelvärden (medelvärde+standardfel av medelvärde) för vardagsbeteendena från C-BARQ frågorna. För tendens till att bli uppjagad, aggressivitet och rädsla och ängslighet anges värdena på en skala 1 till 5 där 1 är ingen reaktion och 5 är extrem reaktion. För beteendena oro vid ensamhet, tillgivenhet och träningsbarhet anges värdena på en skala 1 till 5 där 1 är aldrig, 2 sällan, 3 ibland, 4 ofta och 5 alltid.

	C-BARQ: tendens att bli uppjagad	C-BARQ: aggressivitet	C-BARQ: rädsla och ängslighet	CBARQ: Oro vid ensamhet	C-BARQ: tillgivenhet	C-BARQ: träningsbarhet
Agility	2,67±0,12 (N=71)	1,74±0,08 (N=52)	1,82±0,08 (N=59)	1,41±0,06 (N=67)	3,65±0,09 (N=68)	3,82±0,06 (N=67)
Bruks	2,81±0,13 (N=70)	1,81±0,09 (N=45)	1,53±0,52 (N=58)	1,35±0,06 (N=61)	3,59±0,09 (N=69)	3,92±0,05 (N=71)
Lydnad	2,61±0,16 (N=49)	1,64±0,09 (N=31)	1,68±0,47 (N=41)	1,59±0,10 (N=47)	3,72±0,11 (N=53)	3,89±0,06 (N=53)
Sällskap	2,35±0,11 (N=78)	1,67±0,11 (N=33)	1,80±0,6 (N=64)	1,50±0,06 (N=72)	3,68±0,09 (N=78)	3,90±0,06 (N=76)

4. 4 Hundägares upplevelser av hundens beteende vid mer och mindre träning

För frågorna där hundägare fick besvara vad deras upplevda beteendeförändringar var vid mer eller mindre träning slogs alla respondenter från varje hundsportsgrupp (bruks, lydnad och agility) ihop till en grupp. Eftersom respondenterna kunde fylla i flera sporter besvaras frågorna av vissa respondenter flera gånger samt att frågorna var flervalssalternativsfrågor överstiger summan svar 100%. Som svar på frågan om hundens beteende vid perioder av mindre träning framkom att 43,5 % (N=602) ifyllda svar, upplever att deras hund blir mer rastlös och 14,8% mindre lyhörd vid mindre träning. Vidare ansåg 26,9% (N=602) att de inte upplever någon förändring på hundens beteende. Vid perioder av mer träning svarade omkring hälften att de upplevde att hunden sover/vilar mer (48,3%, N=580), att hunden upplevs mer lyhörd (31,6%, N=580) och att hunden blir mindre rastlös (29,5%, N=580).

4. 5 Hundägares upplevda beteendeförändring hos dagens hundpopulation i träning och vardag samt avel

I enkäten kunde respondenterna välja flera svarsalternativ på frågorna om hundens upplevda beteendeförändring under de senaste 10 till 20 åren i träning och vardag. För dessa frågor inkluderades även respondenter som var aktiva inom flera hundsporter med sin hund. Respondenter som inte hade mer än 10 års erfarenhet kunde också svara på frågan men andelen som svarade att de har mer än 10 års erfarenhet kommer att anges för varje fråga.

Träning

För respondenterna inom bruks hade 148 av totalt 186 svarande mer än 10 års erfarenhet av samma ras och hundsport. Hundägare inom bruks upplevde att hundarna fått en ökad vilja att träna tillsammans med förare (28,5% och att de idag har lättare för att växla mellan arbete och vila (26,3%). Mer än en tredjedel (36,6%) upplevde däremot ingen förändring. Hundägare inom lydnad hade 73 av totalt 182 svarande mer än 10 års erfarenhet av samma ras och hundsport. Hundägare inom lydnad upplevde en ökad vilja att träna tillsammans med förare (15,2%) och att hundarna idag hade bättre fokus (9,4%). Mer än en tredjedel (36,2%) svarade att de inte upplevde någon beteendeförändring. För respondenterna inom agility hade 36 av 47 svarande mer än 10 års erfarenhet av samma ras och hundsport. Hundägare inom agility upplevde att hundarna idag är mer explosiva (31,9%), har lättare för att växla mellan arbete och vila (31,9%), har lättare för att gå upp i stress (29,8%) och har fått en ökad vilja att träna tillsammans med förare (29,8%). En fjärdedel (25,5%) upplevde att ingen förändring skett.

Vardag

För respondenterna i bruks hade 148 av 185 svarande på frågan om upplevd förändring i vardag mer än 10 års erfarenhet av samma ras och bruks. I bruks var två vanliga svarsalternativ att hundarna är bättre på att slappna av i vardagen (22,6%) och att de fått en ökad reaktivitet (13%). Majoriteten svarade däremot att de inte upplever någon beteendeförändring (54,6%). 73 av 94 svarande respondenter i gruppen lydnad på frågan om upplevd beteendeförändring i vardagen hade mer än 10 års erfarenhet av samma ras och lydnad. Hundägare i lydnad upplevde att hundarna idag har lättare att slappna av i vardagen (19,1%) och att de fått en ökad reaktivitet (14,9%). 57,4% upplever däremot ingen beteendeförändring. 46 av 47 svarande i gruppen agility hade mer än 10 års erfarenhet av samma ras och agility. Hundägare i agility upplevde att hundarna har lättare att slappna av i vardagen (25,5%) och fått en minskad rädsla (8,5%) samt minskad reaktivitet (8,5%). 55,3% upplever däremot ingen beteendeförändring.

Avel

364 respondenter besvarade frågan om de anser att dagens avel lyckas få fram individer som både presterar som tränings- och tävlingshund och fungerar i vardagen. Av dessa var det 102 respondenter från gruppen bruks, 199 från lydnad och 60 från agility. Det framgick att 45 i bruks, 96 i lydnad och 26 i agility håller medan 25 i bruks, 57 i lydnad och 10 i agility håller inte med. Sedan var det 32 i bruks, 45 i lydnad och 24 i agility som fyllde i att de inte vet.

5. Diskussion

Syftet med arbetet var att ta reda på om det fanns ett samband mellan mängden träning/typ av träning (bruks, agility eller lydnad) eller hund som hålls enbart för sällskap och uppvisandet av vardagsbeteenden samt om aktiva och erfarna hundägare upplever någon beteendeförändring hos dagens hundpopulation under de senaste 10-20 åren med hjälp av en enkätstudie.

5. 1 Träningsmängd, Hundsport och Vardagsbeteenden

Träningsmängd och vardagsbeteenden

Inget samband kunde påvisas mellan den totala träningstiden och graden av vardagsbeteendena vilket var oväntat. Tidigare forskning har bland annat kommit fram till samband mellan hundar som tränar och deltar i aktiviteter mer och en minskad förekomst av olika rädslor, ljudkänslighet och separationsångest (Tiira & Lohi, 2015; Puurunen *et al.*, 2020; Hakanen *et al.*, 2020). Det hade därför kunnat vara väntat att se skillnad mellan de som tränar lite och mycket i veckan. Hakanen *et al.* (2020) kom fram till att de hundar som tränades och var aktiva i mer än 3 timmar dagligen hade en ökad rädsla mot åska. Det skulle därför kunna finnas en möjlighet att ”lagom” mycket träning är idealt för hunden då för mycket och för lite kan ge upphov till olika beteendeproblem. Men eftersom att lite, mellan och mycket träning inte undersöktes i arbetet kopplat till vardagsbeteendena ser jag det som ytterst viktigt att forska vidare på det för att få bättre förståelse över hur mängden träning kan påverka hundens beteende.

Förutom kopplingen mellan den totala träningstiden och förekomsten av vissa beteenden har forskning även diskuterat att tid spenderad med hundägaren kan ha effekt på hundens beteende (Lefebvre *et al.*, 2007; Menor-Campos *et al.*, 2011). Interaktioner mellan hund och ägare har visat sig korrelera med ökade oxytocinnivåer hos både hunden och ägaren vilket är kopplat till starka sociala band mellan individer och nedsatt stress (Odendaal & Meintjes, 2003; Handlin *et al.*, 2012). Effekten av spenderad tid och social kontakt med hundägaren undersöktes inte i det här arbetet men det finns en möjlighet att det är ännu viktigare än fysisk/mental aktivering av hunden samt en förklaring till varför det inte framkom några skillnader mellan träningsmängden och vardagsbeteendena i detta arbete.

Beteenden formas av flera faktorer (Gottesman & Hanson, 2005). Av denna anledning finns det individuella skillnader till varför en hund uppvisar ett visst beteende. Detta kan också vara en anledning till varför ett samband mellan träningsmängd och uppvisandet av vardagsbeteenden inte hittades i just den här studien. Varje individ har olika behov och vad som är mycket för en hund är lite för en annan.

Vardagsbeteende och hundsport

I denna studie uppgavs att hundar som tränar agility vara mer rädda och ängsliga än hundar som tränar bruks. Tidigare forskning har upptäckt samband mellan mer regelbunden träning, deltagandet i aktiviteter med hundägare och en minskad förekomst av rädsla (Tami *et al.*, 2008; Hakanen *et al.*, 2020; Puurunen *et al.*, 2020). Eftersom inget samband kunde påvisas mellan mängden träning och vardagsbeteenden i detta arbete verkar den förklaringen inte vara aktuell.

En potentiell orsak kan vara rasskillnader eftersom flera studier har upptäckt beteendeskilnader, däribland rädsla, mellan hundar avlade för arbete och inte samt mellan sällskapshundar och polishundar (Svartberg, 2002; Svartberg, 2005; Eken Asp *et al.*, 2015, Brady *et al.*, 2018). En jämförelse mellan olika raser var undersökt inte i detta arbete. Men tittar man på vilka hundraser som syns på tävlingsplanerna i bruks och agility finns det en tydlig skillnad i vilka raser som representeras. Brukshundsraser är överrepresenterade i bruket medan agility har en större blandning av olika arbetande raser (vallhundar, jakthundar), sällskapshundar och en liten andel brukshundsraser. Detta leder till den tänkbara hypotesen att hundar som framför allt tränas i bruks är raser som generellt har mindre rädsla än raserna som används i agility. Bruket är en sport som generellt kräver att hunden har mycket dådkraft. Av den anledningen är det inte oväntat att hundarna i bruks uppgavs vara mindre rädda. Individer avlade eller utvalda för bruks skulle därför generellt kunna ha mindre rädsla för att det är en egenskap som är mer betydelsefull än i agility.

Vidare uppgavs också att hundar som tränas i bruks var mindre rädda/ängsliga än hundar i gruppen sällskap. Hundarna i gruppen sällskap är individer som inte tränas förutom lek och promenader. Resultatet bekräftar tidigare forskningsresultat som funnit en koppling mellan hundar som sällan eller aldrig tränar och förekomsten av rädsla (Puurunen *et al.*, 2020; Hakanen *et al.*, 2020). Däremot hade det varit väntat att även se skillnad i rädsla mellan gruppen sällskap och agility samt lydnad, men sådana skillnader fanns inte. Orsaken till att det blev en skillnad mellan just bruks och sällskap och inte mellan agility och lydnad framgår inte. En potentiell förklaring är återigen vilka raser som är överrepresenterade i bruks till skillnad från de andra hundsporterna. Det skulle även kunna bero på att ägare till brukshundar anser eller vill anse att sin hund är mer orädd och därför upplever de sin hund som sådan? Men en närmare analys hade behövt göras för att ge någon klar slutsats. Gruppen agility och sällskap skattades väldigt lika (Fig. 3), och båda grupperna skiljer sig signifikant från bruks enligt detta arbete. Likheten mellan agility och sällskap framgår inte i arbetet eller kan det förklaras av tidigare litteratur. Att träning i sig skulle minska förekomst av rädsla som tidigare studier sett ett samband mellan bevisades inte i det här arbetet.

Ytterligare förklaring till skillnaden mellan gruppen bruks och sällskap kan vara att en hund som är rädd är en individ som kan vara svår att träna och därav representeras inte de hundarna i hundsport eller i just den här enkäten. Rädsla har visat sig vara en egenskap som inte eftertrakts i polishundar och därför syns inte den egenskapen (Brady *et al.*, 2018). Det skulle kunna vara liknande hos de

hundar som tränas i bruks. Svartberg (2006) kom även fram till att hundar som framför allt används för utställning kopplades till individer med mer rädsla än hundar som används mer för arbete. Respondenterna i gruppen bruks kan mycket möjligt vara individer som valt sin hund från arbetande linjer för att det ska passa sporten ägaren tänkt utöva då det finns egenskaper som arbetande raser visat sig besitta i större utsträckning, till exempel lekfullhet, socialitet, nyfikenhet/orädsla som är positiva för att en hund ska lyckas i sitt arbete (Svartberg, 2002). Som tidigare nämnt har hundar som används i bruks generellt mer dådkraft vilket också skulle kunna vara en anledning till varför gruppen bruks beskrevs vara mindre rädda än hundarna i gruppen sällskap. Medan hundägarna i gruppen sällskap möjligtvis inte gjort det urvalet för att det inte uppfattas vara lika viktigt. Detta skulle medföra att resultatet stämmer överens med Svartbergs (2006) resultat om skillnaden mellan hundar som används inom olika områden.

Vidare hade hundarna i gruppen bruks en större tendens till att bli uppgadad eller upphetsad inför promenader eller bilturer än hundarna i gruppen sällskap. Eken Asp *et al.* (2015) upptäckte bland annat att hundar som är avlade för arbete har högre energinivåer och blir lättare upphetsade. Detta skulle kunna vara en förklaring till varför gruppen bruks som kan antas bestå av fler raser av arbetande bakgrund än gruppen sällskap. Varför just arbetande hundraser tenderar att bli upphetsade diskuteras av Eken Asp *et al.* (2015) kan bero på att det är en egenskap som är eftertraktad i det som den arbetande hunden ska genomföra och därför avlas det fram individer med den egenskapen.

Mer och mindre träning

Flera hundägare upplevde att när de tränar med sin hund mer än vanligt sover/vilar hunden mer, är hunden mer lyhörd och mindre rastlös. Sover/vilar mer var det svarsalternativ som flest respondenter fyllde i vilket kan bero på att vid mer träning tröttnas hunden ut mer. Detta kan även vara en anledning till varför hunden upplevs mindre rastlös. Det här stämmer överens med tidigare forskning som sett samband mellan hundar som får träna eller som får berikning och uppvisandet av fler avslappnande beteenden, en hund som ligger och sitter mer, tystare hundar samt hundar med mindre kortisolnivåer som skulle kunna innebära mindre stress (Menor-Campos *et al.*, 2011; Herron *et al.*, 2014; Nogueira *et al.*, 2021). En hund som sover och vilar mer skulle kunna kopplas till en hund som uppvisar färre problembeteenden i vardagen som exempelvis hyperaktivitet (Didehban *et al.*, 2020). Att hunden sover/vilar mer och blir mindre rastlös, skulle även kunna bero på att hunden möjligtvis blir mer nöjd vid mer träning då hunden får utlopp för sitt energi- och beteendebestånd (Nogueira *et al.*, 2021). Däremot var det några som även uppgav att deras hund upplevs sova/vila mer vid mindre träning. Orsaken till detta skulle kunna bero på uttråkan, passiv stresshantering eller individuella behov. Vissa hundar mår möjligtvis bättre av mindre träning och sover/vilar därför mer medan andra hundar har ett större behov av fysisk/mental träning och därför upplever de uttråkan eller passiv stress som en effekt av mindre träning.

Hundägarnas upplevelse att mer träning leder till en mer lyhörd hund stämmer också överens med tidigare forskning som bland annat sett samband mellan

regelbunden lek och lydnadsträning med en lydigare hund (Tami *et al.*, 2008). Det stöds även av Bennett & Rohlf (2007) studie där hundägare som tränar med sin hund uppgav bland annat att deras hund var mer lydig. Varför hundägare upplever att hunden blir mer lydig när de tränar mer kan bero på att samarbetet samt relationen mellan hunden och ägaren förbättras vilket skulle kunna öka hundens vilja att lyssna och vara tillsammans med ägaren. Det skulle även kunna bero på att mer träning ger hunden fler möjligheter att öva på det som hundägaren vill att hunden ska lyssna på vilket resulterar att hunden förbättrar de färdigheterna.

Tidigare forskning har också visat att träning eller aktivering av hunden kan leda till en ökad aktivitet, ökad förekomst av stereotypa beteenden och hundar som är mer rädda för åska (Protopopova *et al.*, 2018; Hakanen *et al.*, 2020; Nogueira *et al.*, 2021). Detta motsäger vad flera andra studier kommit fram till om effekten av träning och aktivering av hunden samt hundägarnas upplevelser från det här arbetet då flera bland annat upplever minskad rastlöshet vid mer träning. Barn som blir både under och överstimulerade har visat sig resulterat i ett försämrat fokus (Staats *et al.*, 2024). Är det därför möjligt att en individ som får för mycket träning uppvisar en ökande aktivitet eller får en fallenhet för vissa beteenden på grund av överstimulering? Skulle det därför finnas en lagom mängd träning som tidigare nämnt då både över- och understimulering kan ha negativa effekter på hundens mående samt en ökad fallenhet för vissa beteenden.

5. 2 Beteendeförändring hos dagens hundpopulation i träning och vardag samt avel

Förändring i träning

Ökad vilja att träna tillsammans med föraren var ett vanligt svarsalternativ hos alla hundsportsgrupper. Svartberg (2002) kom bland annat fram till att lekfullhet och socialitet hos en hund är kopplat till framgång i det arbete den utför. Dessa två beteenden skulle kunna kopplas till att en hund har en vilja att vara tillsammans med sin förare och därför skulle resultatet från detta arbete kunna indikera på att dagens hundar blivit mer och är bättre anpassade för deltagandet i hundsporter.

Agilityförare upplevde att hundar idag är mer explosiva vilket skulle stämma överens med vad för krav sporten sätter på hundar som tävlar agility. Agility är en sport som går på tid, en snabb hund är därför eftersträvsamt för att kunna prestera i sporten. Detta skulle kunna vara en indikation på sportens påverkan på aveln på hundar som tränas i agility. Ett annat vanligt svar hos agilityförare är att dagens hundar har lättare för att gå upp i stress. Är det möjligt att mer explosiva hundar i agility även resulterat i hundar som lättare blir stressade? Som nämnt i introduktionen finns det allmänna uppfattningar att avelsarbetet, med fokus på arbetslust och prestation, har lett till att många hundar snabbare går upp i stress och därmed har en högre risk att utveckla olika former av beteendeproblem.

Agilityförarens upplevelser om att hundarna är mer explosiva idag är positivt i sporten agility men hundar som har lättare för att gå upp i stress hade kunnat vara ett tecken på att de allmänna uppfattningarna stämmer.

Det vanligaste svarsalternativet för hundägare som tränar bruks och lydnad samt flera i gruppen agility upplevde däremot att ingen beteendeförändring har skett i träningen vilket inte skulle stämma överens med de allmänna uppfattningarna om att dagens hundar är mer stressade.

Förändring i vardagen

Majoriteten av respondenterna svarade att de inte upplever någon beteendeförändring hos dagens hundar i vardagen. Förutom det var ett vanligt svarsalternativ i alla hundsportsgrupper "lättare att slappna av" samt "lättare att växla mellan arbete och vila" för hundägarna inom bruks och agility på frågan om förändring i träning. Träning som utlöser en kortvarig stressreaktion är positivt i korta stunder men långvarig stress kan ge upphov till olika konsekvenser för hälsan (Dhabhar *et al.*, 2018; Dolan *et al.*, 2022). På grund av detta skulle egenskapen att växla mellan arbete och vila ses som en bra egenskap för att hundar som tränar för att hunden inte ständigt ska vara påverkad av stress. Skulle detta kunna betyda att dagens hundar är bättre på att hantera stress eftersom de är bättre på att slappna av och växla mellan vila och arbete?

Några respondenter i bruks och lydnadsgruppen svarade att de upplever att hundarna har en ökad reaktivitet idag medan några respondenter i agility svarade motsatsen. Har därför hundar i bruks och lydnad en större fallenhet för reaktivitet än hundar som tränas i agility?

Avel

När frågan om hundägarna upplever att aveln på den hundras de haft under de senaste 10-20 åren och tränat med i samma sport lyckas få fram individer som både lyckas i hundsporten och fungerar i vardagen, var det flera som svarade ja. Detta ses som ett positivt resultat då avel för endast prestation potentiellt skulle kunna leda till individer som har svårare att hantera vardagen till följd av en ökande tendens till att utveckla olika beteendeproblem.

5.3 Etiska aspekter, samhället och hållbarhet

I vissa fall som tidigare nämnt kan en hund med beteendeproblem resultera i omplacering och till och med avlivning (Dolan *et al.*, 2015; Siracusa *et al.*, 2017; Buller & Ballantyne, 2020). Resultatet från det här arbetet visade inte på ett samband mellan mängden träning och uppvisandet av vardagsbeteendena som undersöktes, alltså ingen koppling mellan träning och potentiella beteendeproblem vilket bland annat kan bero på individuella behov. Men ett samband kan inte uteslutas då tidigare studier har funnit en koppling mellan framför allt för lite träning och beteendeproblem samt även att träning och aktivitet gett upphov till det (Tami *et al.*, 2008; Tiira & Lohi, 2015; Protopopova

et al., 2018; Puurunen *et al.*, 2020; Hakanen *et al.*, 2020). Det bör därför vara av ytterst vikt ur ett etiskt perspektiv att en hund får den fysiska och mentala träningen individen behöver för att dess välfärd inte ska påverkas negativt av att den exempelvis utvecklar beteendeproblem på grund av oanpassad träning eller aktivering. Är det etiskt försvarbart att inte ge det en hund det den behöver som till följd resulterar i utvecklandet av exempelvis beteendeproblem? Ser man det ur ett samhällsperspektiv är det även viktigt att förekomsten av beteendeproblem undviks så gott det går eftersom de kan resultera i säkerhets- och skaderisker mot andra hundar, djur och människor. Samhället kan även påverkas kostnadsmässigt på grund av bland annat bitskador. För att uppnå det behöver kunskap finnas lättillgängligt och det bör finnas ett fokus på att informera och utbilda hundägare om beteendeproblem i samhället eftersom okunskap är en orsak till utvecklandet av de (Philpotts *et al.*, 2024).

Som tidigare nämnt kan en hund med beteendeproblem ge upphov till flertalet olika konsekvenser för hunden själv, hundägaren och samhället. En hund som inte har beteendeproblem kan tänkas ha en bättre livskvalité på grund av bland annat mindre stress och andra negativa känslor som i sin tur kan bidra till att ägarens livskvalité blir bättre eftersom bland annat relationen mellan hunden och ägaren kan bli starkare (Salmon, 2001; Salim *et al.*, 2010; Wipfli *et al.*, 2011; Tiira & Lohi, 2015; Zilocchi *et al.*, 2016; Hakanen *et al.*, 2020; Puurunen *et al.*, 2020). I motsatta fall kan en hund som har beteendeproblem istället resultera i en ägare som blir isolerad från andra människor och samhället, konflikter mellan hund och ägare eller andra människor samt hundar som kan leda till ett försämrat mående för både hunden och ägaren. Därför är det viktigt ur ett socialt hållbarhetsperspektiv att minska och förbygga förekomsten av beteendeproblem för att samspelet mellan hund och människor i samhället ska fungera på ett så hållbart sett som möjligt. Genom att få en bättre förståelse för vad som kan orsaka beteendeproblem anser jag att det kan förbättra hundägarskapet i samhället och förståelsen för våra hundars välmående och beteende.

6. Slutsats

Resultatet från arbetet visade inget samband mellan hur mycket en hund tränar i veckan och graden av vardagsbeteendena som undersöktes. Det är möjligt att individuella behov samt tid spenderad med ägaren är möjliga förklaringar till det avsaknade sambandet. Hundar i gruppen sällskap uppgavs vara mer rädda än hundar som tränas i bruks samt vara mindre uppjagade än hundar som tränas i bruks som kan bero på rasskillnader eller vilka hundar som generellt väljs ut för bruks och sällskap. Det beskrevs även att hundar som tränas i agility är mer rädda än hundar som tränas i bruks. Potentiella förklaringar är rasskillnader, individuella skillnader, hur hundarna tränas och vilka individer som representeras i de olika hundsporterna samt hundar som endast hålls för sällskap.

Den allmänna uppfattningen om att hundar idag mer stressade på grund av avel för prestation och arbetslust framkom inte av arbetets resultat förutom en liten indikation hos hundarna i gruppen agility. Hundägare svarade att de upplever att sin hund blir mindre rastlös vid mer träning och att hunden sover/vilar mer vid mer träning samt att många inte upplever någon beteendeförändring i vardagen i jämförelse med för mer än 10 år sedan. Flera respondenter upplevde att dagens hundar har en ökad vilja att träna tillsammans med föraren och har lättare att slappna av i vardagen. Nästan majoriteten av alla respondenter håller med om att aveln på dagens hundar lyckas få fram individer som både presterar i träning och fungerar i vardagen. Resultatet visar därför ingen tydlig förändring hos hundar som tränas i agility, lydnad och bruks idag.

Referenser

Arvidson, E., Dahlman, A.S., Börjesson, M., Gullstrand, L. & Jonsdottir, I.H. 2020. The effects of exercise training on hypothalamic-pituitary-adrenal axis reactivity and autonomic response to acute stress—a randomized controlled study. *Current controlled trials in cardiovascular medicine*, 21 (1), 888–888

Barcelos, A.M., Kargas, N. & Mills, D. 2024. The Effects of Dog Behavioural Problems on Owner Well-Being: A Review of the Literature and Future Directions. *Pets*, 1 (1), 53–69.

Beaver, B.V. 2024. The prevalence of behavior problems in dogs in the United States. *Journal of veterinary behavior*, 76, 34–39.

Bennett, P.C. & Rohlf, V.I. 2007. Owner-companion dog interactions: Relationships between demographic variables, potentially problematic behaviours, training engagement and shared activities. *Applied animal behaviour science*, 102 (1–2), 65–84.

Binks, J., Taylor, S., Wills, A. & Montrose, V.T. 2018. The behavioural effects of olfactory stimulation on dogs at a rescue shelter. *Applied animal behaviour science*, 202, 69–76.

Buller, K. & Ballantyne, K.C. 2020. Living with and loving a pet with behavioral problems: Pet owners' experiences. *Journal of veterinary behavior*, 37, 41–47.

Brady, K., Cracknell, N., Zulch, H. & Mills, D.S. 2018. Factors associated with long-term success in working police dogs. *Applied animal behaviour science*, 207, 67–72.

Clark, G.I. & Boyer, W.N. 1993. The effects of dog obedience training and behavioural counselling upon the human-canine relationship. *Applied animal behaviour science*, 37 (2), 147–159.

Conn, V.S. 2010. Depressive Symptom Outcomes of Physical Activity Interventions: Meta-analysis Findings. *Annals of behavioral medicine*, 39 (2), 128–138.

Cutt, H.E., Giles-Corti, B., Wood, L.J., Knuiman, M.W. & Burke, V. 2008. Barriers and Motivators for Owners Walking Their Dog: Results from Qualitative Research. *Health promotion journal of Australia*, 19 (2), 118–124.

Demant, H., Ladewig, J., Balsby, T.J.S. & Dabelsteen, T. 2011. The effect of frequency and duration of training sessions on acquisition and long-term memory in dogs. *Applied animal behaviour science*, 133 (3), 228–234.

Dhabhar, F.S. 2018. The short-term stress response – Mother nature’s mechanism for enhancing protection and performance under conditions of threat, challenge, and opportunity. *Frontiers in neuroendocrinology*, 49, 175–192.

Didehban, N., Pourmahdi Borujeni, M., Avizeh, R. & Mosallanejad, B. 2020. Problematic behaviors in companion dogs: A survey of their prevalence and associated factors. *Journal of veterinary behavior*, 39, 6–13.

Dinwoodie, I.R., Dwyer, B., Zottola, V., Gleason, D. & Dodman, N.H. 2019. Demographics and comorbidity of behavior problems in dogs. *Journal of veterinary behavior*, 32, 62–71.

Dolan, E.D., Scotto, J., Slater, M. & Weiss, E. 2015. Risk factors for dog relinquishment to a Los Angeles municipal animal shelter. *Animals (Basel)*, 5 (4), 1311–1328.

Dolan, N.S., Lešková, L., Lelláková, M., Mesarčová, L., Skurková, L., Kottferová, J. & Špalková, M. 2022. Chronic Stress Indicators in Canines. *Folia Veterinaria*, 66 (1), 75–82.

Duffy, D.L., Kruger, K.A. & Serpell, J.A. 2014. Evaluation of a behavioral assessment tool for dogs relinquished to shelters. *Preventive veterinary medicine*, 117 (3–4), 601–609.

Eken Asp, H., Fikse, W.F., Nilsson, K. & Strandberg, E. 2015. Breed differences in everyday behaviour of dogs. *Applied animal behaviour science*, 169, 69–77.

Ensari, I., Schwartz, J.E., Edmondson, D., Duran, A.T., Shimbo, D. & Diaz, K.M. 2020. Testing the cross-stressor hypothesis under real-world conditions: exercise as a moderator of the association between momentary anxiety and cardiovascular responses. *Journal of behavioral medicine*, 43 (6), 989–1001.

Farrell, J.M., Hope, A.E., Hulstein, R. & Spaulding, S.J. 2015. Dog-Sport Competitors: What Motivates People to Participate with Their Dogs in Sporting Events? *Anthrozoös*, 28 (1), 61–71.

- Hakanen, E., Mikkola, S., Salonen, M., Puurunen, J., Sulkama, S., Araujo, C. & Lohi, H. 2020. Active and social life is associated with lower non-social fearfulness in pet dogs. *Scientific reports*, 10 (1), 13774-.
- Handlin, L., Nilsson, A., Ejdebäck, M., Hydbring-Sandberg, E. & Uvnäs-Moberg, K. 2012. Associations between the Psychological Characteristics of the Human-Dog Relationship and Oxytocin and Cortisol Levels. *Anthrozoös*, 25 (2), 215–228.
- Herron, M.E., Kirby-Madden, T.M. & Lord, L.K. 2014. Effects of environmental enrichment on the behavior of shelter dogs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 244 (6), 687–692.
- Howell, T.J., King, T. & Bennett, P.C. 2015. Puppy parties and beyond: the role of early age socialization practices on adult dog behavior. *Veterinary medicine (Auckland)*, 6 (default), 143–153.
- Hsu, Y. & Serpell, J.A. 2003. Development and validation of a questionnaire for measuring behavior and temperament traits in pet dogs. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 223 (9), 1293–1300.
- King, T., Marston, L.C. & Bennett, P.C. 2012. Breeding dogs for beauty and behaviour: Why scientists need to do more to develop valid and reliable behaviour assessments for dogs kept as companions. *Applied animal behaviour science*, 137 (1-2), 1-12.
- Klaperski, S. & Fuchs, R. 2021. Investigation of the stress-buffering effect of physical exercise and fitness on mental and physical health outcomes in insufficiently active men: A randomized controlled trial. *Mental health and physical activity*, 21, 100408-.
- Kobelt, A.J., Hemsworth, P.H., Barnett, J.L. & Coleman, G.J. 2003. A survey of dog ownership in suburban Australia—conditions and behaviour problems. *Applied animal behaviour science*, 82 (2), 137–148.
- Kusumaningsih, P. & Rosiana, I.W. 2023. The Benefit of Enrichment Application on Animals in Captivity. *IOP conference series. Earth and environmental science*, 1174 (1).
- Lazarowski, L., Waggoner, L.P., Krichbaum, S., Singletary, M., Haney, P., Rogers, B. & Angle, C. 2020. Selecting Dogs for Explosives Detection: Behavioral Characteristics. *Frontiers in veterinary science*, 7, 597–597.

Lefebvre, D., Diederich, C., Delcourt, M. & Giffroy, J.-M. 2007. The quality of the relation between handler and military dogs influences efficiency and welfare of dogs. *Applied animal behaviour science*, 104 (1–2), 49–60.

Lord, M.S., Casey, R.A., Kinsman, R.H., Tasker, S., Knowles, T.G., Da Costa, R.E.P., Woodward, J.L. & Murray, J.K. 2020. Owner perception of problem behaviours in dogs aged 6 and 9-months. *Applied animal behaviour science*, 232, 105147-.

Menor-Campos, D.J., Molleda-Carbonell, J.M. & López-Rodríguez, R. 2011. Effects of exercise and human contact on animal welfare in a dog shelter. *Veterinary record*, 169 (15), 388–388.

Meyer, I. & Ladewig, J. (2008). The relationship between number of training sessions per week and learning in dogs. *Applied animal behaviour science*, 111 (3), 311–320.

Nogueira, L.B., Palme, R. & Mendonça-Furtado, O. 2021. Give them a toy or increase time out of kennel at lawn areas: What is the influence of these interventions on police dogs' welfare? *Animals (Basel)*, 11 (8), 2264-.

Odendaal, J.S.J. & Meintjes, R.A. 2003. Neurophysiological Correlates of Affiliative Behaviour between Humans and Dogs. *The veterinary journal (1997)*, 165 (3), 296–301.

Philpotts, I., Blackwell, E.J., Dillon, J., Tipton, E. & Rooney, N.J. 2024. What Do We Know about Dog Owners? Exploring Associations between Pre-Purchase Behaviours, Knowledge and Understanding, Ownership Practices, and Dog Welfare. *Animals (Basel)*, 14 (3), 396-.

Popovic, D., Bjelobrk, M., Tesic, M., Seman, S., Jayasinghe, S., Hills, A.P., Babu, A.S., Jakovljevic, D.G., Stoner, L., Ozemek, C., Bond, S., Faghy, M.A., Pronk, N.P., Lavie, C.J. & Arena, R. 2022. Defining the importance of stress reduction in managing cardiovascular disease - the role of exercise. *Progress in cardiovascular diseases*, 70, 84–93.

Protopopova, A., Hauser, H., Goldman, K.J. & Wynne, C.D.L. 2018. The effects of exercise and calm interactions on in-kennel behavior of shelter dogs. *Behavioural processes*, 146, 54–60.

- Puurunen, J., Hakanen, E., Salonen, M.K., Mikkola, S., Sulkama, S., Araujo, C. & Lohi, H. 2020. Inadequate socialisation, inactivity, and urban living environment are associated with social fearfulness in pet dogs. *Scientific reports*, 10 (1), 3527–3527.
- Ramos-Sanchez, C.P., Schuch, F.B., Seedat, S., Louw, Q.A., Stubbs, B., Rosenbaum, S., Firth, J., van Winkel, R. & Vancampfort, D. 2021. The anxiolytic effects of exercise for people with anxiety and related disorders: An update of the available meta-analytic evidence. *Psychiatry research*, 302, 114046–114046.
- Rugbjerg, H., Proschowsky, H.F., Ersbøll, A.K. & Lund, J.D. 2003. Risk factors associated with interdog aggression and shooting phobias among purebred dogs in Denmark. *Preventive veterinary medicine*, 58 (1), 85–100.
- Salim, S., Sarraj, N., Taneja, M., Saha, K., Tejada-Simon, M.V. & Chugh, G. 2010. Moderate treadmill exercise prevents oxidative stress-induced anxiety-like behavior in rats. *Behavioural brain research*, 208 (2), 545–552.
- Salmon, P. 2001. Effects of physical exercise on anxiety, depression, and sensitivity to stress: A unifying theory. *Clinical psychology review*, 21 (1), 33–61.
- Sampson, J., & Binns, M. M. 2006. The Kennel club and the early history of dog shows and breed clubs. In E. A. Ostrander, U. Giger & K. Lindblad-Toh (Eds.), *The dog and its genome* (pp. 19–30). Cold Spring Harbor, NY: Cold Spring Harbor Laboratory Press.
- Sarenbo, S. & Svensson, P.A. 2021. Bitten or struck by dog: A rising number of fatalities in Europe, 1995–2016. *Forensic science international*, 318, 110592-.
- SBK, 2024. Brukshundar. [Brukshundar - Svenska Brukshundklubben](#), senast använd den 22 maj 2025.
- Serpell, J.A. 1996. Evidence for an association between pet behavior and owner attachment levels. *Applied animal behaviour science*, 47 (1–2), 49–60.
- Siracusa, C., Provoost, L. & Reisner, I.R. 2017. Dog- and owner-related risk factors for consideration of euthanasia or rehoming before a referral behavioral consultation and for euthanizing or rehoming the dog after the consultation. *Journal of veterinary behavior*, 22, 46–56.

- Staats, H., Collado, S. & Sorrel, M.A. 2024. Understimulation resembles overstimulation: Effects on school children's attentional performance, affect, and environmental preference. *Journal of environmental psychology*, 95, 102280-.
- Sulkama, S., Salonen, M., Mikkola, S., Hakanen, E., Puurunen, J., Araujo, C. & Lohi, H. 2022. Aggressiveness, ADHD-like behaviour, and environment influence repetitive behaviour in dogs. *Scientific reports*, 12 (1), 3520–3520.
- Svartberg, K. 2002. Shyness–boldness predicts performance in working dogs. *Applied animal behaviour science*, 79 (2), 157–174.
- Svartberg, K. 2005. A comparison of behaviour in test and in everyday life: evidence of three consistent boldness-related personality traits in dogs. *Applied animal behaviour science*, 91 (1), 103–128.
- Svartberg, K. 2006. Breed-typical behaviour in dogs—Historical remnants or recent constructs? *Applied animal behaviour science*, 96 (3), 293–313.
- Tami, G., Barone, A. & Diverio, S. 2008. Relationship between management factors and dog behavior in a sample of Argentine Dogos in Italy. *Journal of veterinary behavior*, 3 (2), 59–73.
- Tiira, K. & Lohi, H. 2015. Early Life Experiences and Exercise Associate with Canine Anxieties. *PloS one*, 10 (11), e0141907–e0141907.
- Voith, V.L., Wright, J.C. & Danneman, P.J. 1992. Is there a relationship between canine behavior problems and spoiling activities, anthropomorphism, and obedience training? *Applied animal behaviour science*, 34 (3), 263–272.
- Wright, H.F., Mills, D.S. & Pollux, P.M.J. 2011. Development and Validation of a Psychometric Tool for Assessing Impulsivity in the Domestic Dog (*Canis familiaris*). *International journal of comparative psychology*, 24 (2).
- Wipfli, B., Landers, D., Nagoshi, C. & Ringenbach, S. 2011. An examination of serotonin and psychological variables in the relationship between exercise and mental health. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*, 21 (3), 474–481.
- Young, A., & Bannasch, D. 2006. Morphological variation in the dog. In E. A. Ostrander, U. Giger, K. Lindblad-Toh (Eds.), *The dog and its genome* (pp. 47–65). Cold Spring Harbor, NY: Cold Spring Harbor Laboratory Press.

Zilocchi, M., Tagliavini, Z., Cianni, E. & Gazzano, A. 2016. Effects of physical activity on dog behaviour. *Department of Veterinary Science*, 2, 2.

Zschucke, E., Renneberg, B., Dimeo, F., Wüstenberg, T. & Ströhle, A. 2015. The stress-buffering effect of acute exercise: Evidence for HPA axis negative feedback. *Psychoneuroendocrinology*, 51, 414–425.

Populärvetenskaplig sammanfattning

Beteenden som hundägare upplever är problematiska är vanligt förekommande hos dagens hundpopulation. Orsakerna kan vara många eftersom beteenden formas av flera faktorer. Något som däremot är väldigt utforskat är hur träning påverkar våra hundars beteenden. Det finns några studier som kommit fram till samband mellan hundar som utför någon form av träning eller aktiviteter med deras ägare och förekomsten av vissa beteenden. Men hur deltagandet i olika hundsporter påverkar hunden har dessvärre inte undersökts. I det här arbetet var därför syftet att undersöka om hundar som tränas i hundsporterna bruks, lydnad eller agility har ett samband till uppvisandet av tendensen till att bli uppjagad, aggressivitet, rädsla, oro vid ensamhet, tillgivenhet och lydighet (vardagsbeteenden) med hjälp av en enkät. Det har även på senaste tiden kommit upp allmänna upplevelser om att hundar tränas, har fått en ökad reaktivitet och går lättare upp i stress. Av den anledningen är syftet med arbetet också att undersöka vad hundägare upplever har förändrats hos dagens hundar i träning och vardag.

Resultatet från arbetet visade inte ett samband mellan hur mycket en hund tränas och förekomsten av vardagsbeteendena. Hundar som tränas i bruks uppgavs vara mindre rädda och har lättare för att bli uppjagade än hundar som endast hålls för sällskap. Det framkom även att hundar som tränas i agility är mer rädda än hundar som tränas i bruks. Dessa skillnader går inte att svara på utifrån det här arbetet men möjliga förklaringar kan vara skillnader i vilka raser som utövar sporterna och som hålls för sällskap. Det behöver däremot göras mer forskning om hur hundar påverkas av att tränas i olika sporter, framför allt när fler och fler hundägare väljer att delta i hundsporter med hund.

Arbetet undersökte även om hundägare upplever någon förändring i deras hunds beteende vid mer och mindre träning och där framkom det att nästan majoriteten av respondenterna upplever att deras hund blir mindre rastlös vid mer träning och att hunden sover/vilar mer vid mindre träning.

Om dagens hundar blivit mer reaktiva stöds inte av det här arbetet då majoriteten av hundägarna som besvarade enkäten upplever ingen beteendeförändring i träning förutom hundägare som tränar agility som upplever en ökad explosivitet. I vardagen var det vanligaste svaret för alla grupper ingen beteendeförändring. Även om arbetet inte visade på en tydlig förändring är det viktigt att vara medveten om vad vi avlar våra hundar för och vad det möjligtvis kan få för konsekvenser.

Tack

Jag vill ge ett stort tack till min handledare Therese Rehn som stöttat och hjälpt mig genom hela arbetets gång. Vill även tacka alla som svarade på enkäten som gjorde att mitt arbete blev möjligt att utföra.

Bilaga 1. Enkäten

Information om ägaren

Förnamn:

Efternamn:

Information om hunden (1)

Hundens kön

- hane
- tik
- hane-kastrerad
- tik-kastrerad

Hundens födelsedatum (åååå-mm-dd)

Hundens ras - här kan även blandras anges

Information om hunden (2)

Totalt sett, hur många hundar har du haft inklusive den eller de som du har nu?

- 1
- 2-4
- 5-9
- 10 eller fler

Totalt sett, under hur många år har du haft hund?

- Mindre än 5 år
- 5 år - 15 år
- 15 år - 25 år
- Mer än 25 år

Utförd hundsport

Vilken/vilka träningsgrenar tränar du och din hund primärt? (det kommer frågor om du tränar andra hundsporter/aktiviteter senare i enkäten men fokus är på dessa som primär hundsport/träning.

Du kommer att omdirigeras till ytterligare frågor kring dessa aktiviteter

- Bruks: lydnad & spår
- Bruks: lydnad & sök
- Bruks: lydnad & rapport
- Bruks: lydnad & patrull
- Bruks: lydnad & IPO Nordic Style
- IGP

- Lydnad
- Agility
- Min hund är i första hand en sällskapshund - vi tränar inte utöver vardaglig lek, promenader, social träning etc. **Obs! Kryssa inte** i detta alternativ om du kryssat i någon/några av de nämnda aktiviteterna.

Bruks: lydnad + spår (1)

Ange ungefär hur mycket tid ni lägger på att träna Bruks: lydnad & spår idag.

- 0 timmar/veckan - 1,9 timmar/veckan
- 2 timmar/veckan - 3,9 timmar/veckan
- 4 timmar/veckan - 5,9 timmar/veckan
- 6 timmar/veckan - 7,9 timmar/veckan
- 8 timmar/veckan - 9,9 timmar/veckan
- 10 timmar/veckan - 12 timmar/veckan
- 12 timmar/veckan eller mer

Bruks: lydnad + spår (2)

Ange hur länge ni har tränat tillsammans inom Bruks: lydnad & spår

- 1-2 år
- 2-4 år
- 4-6 år
- 6-8 år
- mer än 8 år

Bruks: lydnad + spår (3)

Ange högsta nivån som ni har nått tillsammans inom Bruks: lydnad & spår.

- Appellklass
- Lägre klass
- Högre klass
- Elitklass
- Champion
- Har ej tävlat inom grenen
- Annat:

Bruks: lydnad + spår (4)

Upplever du något/några av följande förändringar i din hunds beteende om du tränar mindre än vanligt?

- ökad reaktivitet
- minskad reaktivitet
- mer rastlös
- mindre rastlös
- mer lyhörd
- mindre lyhörd
- lättare att gå upp i stress i träning och/eller vardag

- svårare att gå upp i stress i träning och/eller vardag
- sover/vilar mer
- sover/vilar mindre
- upplever ingen förändring i min hunds beteende
- Annat, vänligen specificera:

Bruks: lydnad + spår (5)

Upplever du något/några av följande förändringar i din hunds beteende om du tränar mer än vanligt?

- ökad reaktivitet
- minskad reaktivitet
- mer rastlös
- mindre rastlös
- mer lyhörd
- mindre lyhörd
- lättare att gå upp i stress i träning och/eller vardag
- svårare att gå upp i stress i träning och/eller vardag
- sover/vilar mer
- sover/vilar mindre
- upplever ingen förändring i min hunds beteende
- Annat, vänligen specificera:

Bruks: lydnad + spår (6)

Har du varit aktiv inom bruks: lydnad + spår med samma hundras under de senaste 10-20 åren? Fyller du i nej, hoppa över kommande fyra frågor.

- JA
- NEJ

Bruks: lydnad + spår (7)

Svarade du ja på föregående fråga svarar du även på denna.

Med vilken hundras har du varit mest aktiv med inom bruks: lydnad + spår?

Bruks: lydnad + spår (8)

Upplever du att den hundras du har har förändrats på något/några av de följande sätt i träning och tävling under de senaste 10-20 åren?

- mer explosiv
- mindre explosiv
- ökad kamplust
- minskad kamplust
- har lättare för att gå upp i stress
- har svårare för att gå upp i stress
- ljudar mer
- ljudar mindre

- ökad vilja att träna tillsammans med förare
- minskad vilja att träna tillsammans med förare
- bättre fokus
- sämre fokus
- kräver mer träning/stimulering idag
- kräver mindre träning/stimulering idag
- klarar av tävlingsmiljön bättre
- klarar av tävlingsmiljön bättre
- har lätt för att växla mellan arbete och vila
- har svårt för att växla mellan arbete och vila
- nej, håller inte med något av ovanstående påståenden

Bruks: lydnad + spår (9)

Upplever du att de hundras du har har förändrats på något av följande sätt i vardagen?

- ökad reaktivitet
- minskad reaktivitet
- ökad aggressivitet
- minskad reaktivitet
- ökad rädsla/ängslighet
- minskad rädsla/ängslighet
- svårare att slappna av (av/på knapp)
- lättare att slappna av (av/på knapp)
- nej, håller inte med något av ovanstående påståenden

Bruks: lydnad + spår (10)

Upplever du att aveln på den hundras du varit mest aktiv med i Bruks: lydnad + spår lyckas få fram högpresterande hundar i Bruks: lydnad + spår eller träning överlag och samtidigt få fram välfungerande hundar i vardagen?

- JA, håller med
- NEJ, håller inte med
- Vet ej
- Vid behov, specificera

(Dessa 10 frågor för Bruks: lydnad + spår förekommer för alla hundsporter)

Andra aktiviteter/hundsporter (1)

Tränar du något mer tillsammans med din hund utöver det du tidigare fyllt i? I så fall vilken/vilka?

- Agility
- Lydnad
- Bruks
- Freestyle/HTM
- Drag
- Nosework/Specialsök

- Rallylydnad
- Jakt
- Weightpull
- Vallning
- Mondioring
- Utställning
- Friskvård (vattentrask, balansbollsträning, simmning)

Andra aktiviteter/hundsporter (2)

- 0 timmar/veckan - 1,9 timmar/veckan
- 2 timmar/veckan - 3,9 timmar/veckan
- 4 timmar/veckan - 5,9 timmar/veckan
- 6 timmar/veckan - 7,9 timmar/veckan
- 8 timmar/veckan - 9,9 timmar/veckan
- 10 timmar/veckan - 11,9 timmar/veckan
- 12 timmar/veckan - 13,9 timmar/veckan
- 14 timmar/veckan - 15,9 timmar/veckan
- 16 timmar/veckan - 17,9 timmar/veckan
- 18 timmar/veckan eller mer

Vardagsbeteenden - Tendens att bli upphetsad eller uppjagad

Vissa hundar reagerar nästan inte alls, medan andra blir mycket upphetsade och uppjagade av knappt märkbara förändringar i sin omgivning. Genom att markera en siffra på följande skala, vänligen beskriv i vilken grad din hund har blivit upphetsad eller uppjagad i följande situationer den senaste tiden:

0 = Lugn: liten eller ingen speciell reaktion

4 = Extrem upphetsning: Överreagerar, svår att lugna ner

- Då det är dags för promenad
- Då det är dags för en biltur

Vardagsbeteenden - Aggressivitet

De flesta hundar kan då och då visa någon form av aggressivt beteende, till exempel skälla, morra, visa tänderna, eller nafsabita. Genom att markera en siffra på följande skala, vänligen beskriv i vilken grad din hund har uppvisat aggressiva beteenden i följande situationer den senaste tiden:

0= Ingen aggression: Inga synliga tecken på aggression 4= Allvarlig aggression: Nafsar,

biter eller försöker bita

- Då en för hunden okänd person går fram mot din kopplade hund under promenad/motionering
- Då en familjemedlem tar leksaker, ben eller andra objekt ifrån hunden
- Då en familjemedlem går fram till hunden medan den äter

- Då brevburaren eller annat varubud närmar sig hemmet
- Då en familjemedlem tar maten från hunden
- Då en okänd hund går fram till din kopplade hund under promenad/motionering
- Då en för hunden okänd person passerar medan hunden är på tomten
- Då en annan (okänd) hund skäller, morrar eller gör utfall mot din hund
- Då annan hund i familjen kommer fram när hunden leker med/tuggar på en favoritleksak, ben eller annat föremål
- Då annan hund i familjen kommer fram när hunden äter

Vardagsbeteenden - Rädsla och ängslighet

Hundar visar ofta tecken på ängslan eller rädsla vid vissa ljud, händelser, personer eller situationer. Typiska tecken på rädsla och ängslighet är hopkrupen eller nedhukad kroppsställning, låg svanshållning eller svansen mellan benen, gnälla eller gny, frysa, skaka, darra och/eller kraftfulla försök att fly, dra sig undan eller gömma sig. Genom att markera en siffra på följande skala (0= Ingen rädsla, 4= Extrem rädsla), vänligen beskriv i vilken grad din hund har uppvisat rädslobeteenden i följande situationer den senaste tiden:

0= Ingen rädsla: Inga synliga tecken på rädsla

4= Extrem rädsla: Hugar sig, flyr eller gömmer sig etc.

- Då en för hunden okänd vuxen person går fram till hunden då ni befinner er utanför hemmet
- Vid höga eller plötsliga ljud (t ex åska, dammsugare, bil som baktänder, tryckluftsborr eller ett föremål som tappas)
- Då en för hunden okänd person försöker röra vid eller klappa hunden
- Som reaktion på udda eller okända föremål på eller nära trottoaren/gångstigen (t ex skräp, plastpåsar eller flaggor/vimplar som slår i vinden)
- Då en okänd hund går fram till din hund.
- Då hunden utsätts för en okänd situation för första gången (t ex första bilfärden, första gången i en hiss eller första gången hos veterinären)
- Då en okänd hund skäller, morrar eller gör utfall mot din hund
- Då klorna klipps av en familjemedlem
- Då hunden vårdas eller badas av en familjemedlem

Vardagsbeteenden - Oro vid ensamhet

Hundar visar ibland tecken på oro eller ängslighet då den blir lämnad ensam, även vid korta stunder av ensamhet. Om du tänker tillbaka på den senaste tiden, hur ofta har din hund visat följande tecken på oro då den lämnats ensam, eller kommer att lämnas ensam:

Aldrig, Sällan, Ibland, Ofta, Alltid, Vet ej

- Din hund är rastlös/orolig/vankar av och an
- Din hund skäller eller gnäller
- Din hund biter/krafsar på t ex dörrar, golv, fönster eller gardiner

Vardagsbeteenden - Tillgivenhet och kontaktsökande

Många hundar är mycket fästa vid sin ägare, och kräver en hel del uppmärksamhet och ömhet. Om du tänker tillbaka på den senaste tiden, hur ofta har din hund uppvisat följande tecken på tillgivenhet eller kontaktsökande?

Aldrig, Sällan, Ibland, Ofta, Alltid, Vet ej

- Din hund brukar följa dig (eller andra familjemedlemmar) när du rör dig hemma, från rum till rum
- Din hund brukar sitta nära eller i fysisk kontakt med dig (eller andra) när du sitter ner

Vardagsbeteenden - Träning och lydighet

Hundar skiljer sig åt vad gäller lydnad och träningsbarhet. Genom att fylla i nedanstående rutor kan du beskriva hur träningsbar eller lydig din hund har varit under den senaste tiden i följande situationer:

Aldrig, Sällan, Ibland, Ofta, Alltid, Vet ej

- Lyder "sitt"-kommandot omedelbart
- Lyder "stanna kvar"-kommandot omedelbart
- Är lätt distraherad av intressanta synintryck, ljud eller dofter

Publicering och arkivering

Godkända självständiga arbeten (examensarbeten) vid SLU kan publiceras elektroniskt. Som student äger du upphovsrätten till ditt arbete och behöver i sådana fall godkänna publiceringen. I samband med att du godkänner publicering kommer SLU även att behandla dina personuppgifter (namn) för att göra arbetet sökbart på internet. Du kan närsomhelst återkalla ditt godkännande genom att kontakta biblioteket.

Även om du väljer att inte publicera arbetet eller återkallar ditt godkännande så kommer det arkiveras digitalt enligt arkivlagstiftningen.

Du hittar länkar till SLU:s publiceringsavtal och SLU:s behandling av personuppgifter och dina rättigheter på den här sidan:

- <https://libanswers.slu.se/sv/faq/228316>

☒ JA, jag, Caroline Lindstedt har läst och godkänner avtalet för publicering samt den personuppgiftsbehandling som sker i samband med detta

☐ NEJ, jag/vi ger inte min/vår tillåtelse till att publicera fulltexten av föreliggande arbete. Arbetet laddas dock upp för arkivering och metadata och sammanfattning blir synliga och sökbara.